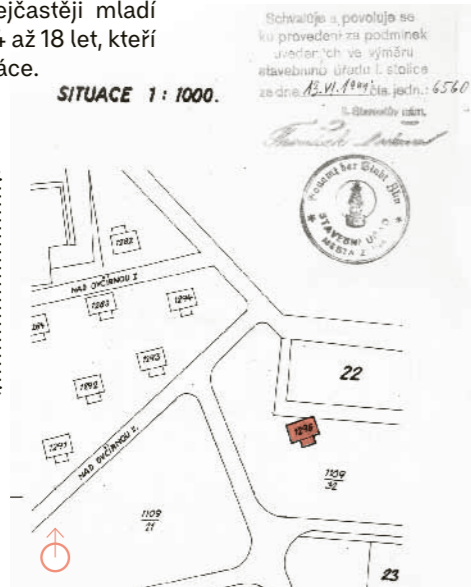

1. Pojd' dál

Jednodomek s verandou vznikl jako součást speciální rezidenční čtvrti Nad Ovčírnou, která v 2. polovině 20. let minulého století vyrostla na volném svažitém území jižně od náměstí Práce. Společnost Baťa zde poskytovala ubytování svým zaměstnancům několika způsoby. Vedle samostatných domů v zeleni se postupně stavěly velké budovy internátů, mezi nimiž náš jednodomek stojí. Na internátech bydleli zaměstnanci firmy Baťa, nejčastěji mladí muži a mladé ženy ve věku 14 až 18 let, kteří studovali na Baťově škole práce.

Úkol: Projdi se cestami a vnímej, jak se prostředí i samotné domky proměnily. Zkus si svoje dojmy zapsat nebo se o nich pobavit se spolužáky nebo rodiči.

Čtvrť Nad Ovčírno byla specifická velkým množstvím jednodomků. V nich bydleli vysoce postavení zaměstnanci, jako například vedoucí oddělení, výzkumní pracovníci se svými rodinami. Bydlení v této čtvrti bylo komfortní a v docházkové vzdálenosti od továrny. Domky zde byly navíc dispozičně a prostorově velkorysejší, navíc v nich bydlela vždy pouze jedna rodina.

Fotografie z roku 1932 pořídil zlínský fotograf Josef Vaňhara z tehdejší novostavby Společenského domu (dnes hotel Zlín). Na čtveřici jednodomků je vidět, jak jednotně vypadala celá čtvrť. Mezi novými internátními budovami je vidět i jednodomek s jinak řešenými okny.

2. Byl jednou jeden jednodomek...

Úkol: Obejdí domek a důkladně si prohlédni obvodové stěny. Do pohledů, které jsou naznačeny různově, nakresli okna tam, kde ve skutečnosti jsou. Můžeš zakreslit i jiné detaily, které chybí nebo dnes vypadají jinak.

POHLED

POHLED BOČNÍ

POHLED BOČNÍ

POHLED

Jdeme na návštěvu!

Ahoj! Vítáme tě v Intropointu baťovského bydlení. Tento jednodomek byl postaven mezi lety 1927 a 1928 ve čtvrti Nad Ovčírno. Brzy tedy bude mít 100 let! Od doby prvních obyvatel prošel dům mnoha změnami, se kterými tě chceme seznámit. Tou nejzásadnější je, že dnes už nestouží k bydlení, ale má zde sídlo spolek architektura a kancelář element architects.

Blížeš informace o architekttech, stavitelích a stavbách najdeš v naší webové databázi Zlínský architektonický manuál (www.zlin.eu). Sleduj te nás také na sociálních sítích a napiš nám, který úkol tě bavil.

Edukční listy byly připraveny v roce 2022 v rámci projektu Zlínský architektonický manuál, jehož hlavním realizátorem je spolek architektura. Texty: Lucie Smardová / grafické řešení: Jan Pavězka / ilustrace: Jindřich Janíček korektura: Alžběta Vintrová
Obrázová dokumentace: Moravský zemský archiv v Brně, Státní archiv Zlín, Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně a spolek architektura
Listy jsou také volně ke stažení na www.zlin.eu.

3. Z bydlení je kancelář

V roce 2014 prošel jednodomek rekonstrukcí. Namísto bydlení zde teď sídlí architektonická kancelář ellement architects a spolek aArchitektura. V současné době zde nenajdete původní vybavení, ale expozici nazvanou Bařovský domek: mizející prvky zlínské architektury.

Expozice ukazuje, jak firma organizovala bydlení a životní styl svých zaměstnanců, jaká byla architektura a technologie výstavby dělnických domů i jak probíhala stavba domků. Dozvíte se také, jak byly domky přidělovány, jaká pravidla museli nájemníci dodržovat anebo o co se staralo ubytovací oddělení.

V Infopointu můžeš strávit pár minut nebo celé hodiny. Prohlédni si kopie archivních materiálů, modely i fotodokumentace. Po splnění 8 připravených úkolů budeš bařovskému bydlení rozumět zase mnohem víc.

Úkol:
Najdi model Zlína a dům, ve kterém stojíš.

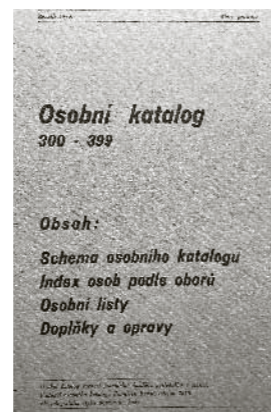
Úkol:
Vyhledej tři základní typy domů, které firma Bařa pro své zaměstnance stavěla.

- 1.
- 2.
- 3.

Úkol:
Nejrozšířenějším domkem ve Zlíně se stal dvojdomek, přes 70 % výstavby tvořily právě tyto domky. I ty procházely postupnou proměnou. Podívej se na hlavní stěnu a zkus poznat, v čem se liší typ 1928 a 1934.

Úkol: Povinností všech zaměstnanců, kteří byli v domcích jen v pronájmu, bylo mít vyvěšený aktuální domovní řád. Najdi ho a napiš, co by ti dělalo největší problém a co je naopak samozřejmost.

Úkol:
Poznáš Tomáše Bařa a Jana Antonína? Oba najdeš ve vstupní místnosti. V naší databázi najdeš jejich životopisná data a krátký medailon. V jakém byli rodinném vztahu?

Firma Bařa se zajímala o své zaměstnance a vedla si tzv. osobní katalog (seznam informací o jednotlivých zaměstnancích). Vedle životopisu zde byly zaznamenány také typ osobnosti anebo rodinné poměry.

Úkol:
Život v bařovských domcích znají mnozí obyvatelé Zlína. Na výstavě máme také sekci věnovanou současnému bydlení. Prohlédni si alespoň 2 soudobé rekonstrukce a zamysli se, co obyvatelům přinesly.

Úkol:
Na výstavě, v bývalém obývacím pokoji, máme fragment okna, které zde dřív bylo. Víš, jak se nazývá?

O obyvatelích našeho domku nemáme žádné bližší informace. Nevíme, jak se jmenovali ani jak dlouho zde žili. Z vyprávění jedné z pozdějších obyvatelky jsme se dozvěděli, že oba manželé byli zaměstnáni na internátech a nějakou dobu zde bydleli se svými dětmi.

Úkol: Zkus si představit, jakou práci mohli na internátech dělat? Co mohlo mladou rodinu přivést k odchodu z jednodomku? Zkus napsat příběh nebo krátké vyprávění, nakreslit obrázek nebo komiks.

